ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

НСОРБ
НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ТЪРГОВИЩЕ
ВИХ • СЪМ • ЩЕ БЪДА

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ (2021 – 2027г.) – Актуализация 2023г. на Програма за реализация

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ 3

ЧАСТ II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2021 – 2027 6

2.1. Подход за определяне на стратегическата рамка на Община Търговище и осигуряване на съответствието ѝ със стратегически документи от по-високи йерархични нива 6

2.2. Визия за развитие на Община Търговище за периода 2021-2027 г. 15

2.3. Стратегически цели и приоритети 16

ЧАСТ III. АКТУАЛИЗИРАНА ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ 20

ЧАСТ IV. ПРИЛОЖЕНИЯ 30

Приложение 1. Програма за реализация на ПИРО на община Търговище за периода 2021-2027 г.: описание на предвидените мерки и дейности (актуализирана) 33

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата актуализация на **Програмата за реализация** на Плана за интегрирано развитие на Община Търговище за периода 2021-2017 г. е изготвена от ДЗЗД „ЕКСПЕРТНА ПОДКРЕПА НСОРБ" по Заявка подадена от Община Търговище до Националното сдружение на общините в Република България в изпълнение на проект № BG05SFOP001-4.003-0001 - „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", финансиран от Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ".

Планът за интегрирано развитие на Община Търговище за периода 2021-2027 г. (ПИРО) е приет с Решение №1 на Общински съвет - Търговище от 25.11.2021 г.; изменен и допълнен с Решение №2 на Общински съвет - Търговище по Протокол №35 от 31.03.2022 г. ПИРО е със 7-годишен период на действие. Спазени са изискванията за осигуряване на публичен достъп на документа и той е публикуван на интернет страницата на Община Търговище[1] и на портала за обществени консултации на Министерския съвет[2], съгласно нормативно регламентирано задължение на общинската администрация.

ПИРО е основният стратегически документ за управление през следващите години и определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на Община Търговище. Пространственият обхват на ПИРО включва цялата територия на общината, общо 52 населени места – административния център град Търговище и 51 села. Документът обвързва предимствата и потенциала за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие на територията и връзките

[1] https://targovishte.bg/wps/wcm/connect/targovishte.bg1005/179d1190-0a48-4ba9-93ff-d49a26928ad4/pril_ObS_156_15032022.pdf?MOD=AJPERES&CVID=n-RWvCJ
[2] https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1514

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

й с други общини в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Североизточен район за планиране от ниво 2.

Съгласно чл. 13, ал.2 от ЗРР ПИРО на община Търговище осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на община Търговище.

Общи условия за актуализация на ПИРО

Актуализацията на Програмата за реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Търговище за периода 2021-2027г. се извършва на основание Закона за регионалното развитие - чл.8, (1), т. 3[3], чл. 22. (1) 1., 3. и 4. от Правилника за неговото прилагане[4] и „Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г." на МРРБ.

Политиката за местно развитие на Община Търговище през периода 2021-2027г. следва да се провежда в съответствие с националните и регионални цели и приоритети за развитието в България и с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027 г. и да допринася в максимална степен към цел на политиката 5 „Европа по близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи". Това условие е залегнало в основата на разработения План за интегрирано развитие на Община Търговище за периода 2021-2027 г.

Същевременно, актуализация на **Програмата за реализация на плана** може да бъде извършвана периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие. **Периодичната**

[3] Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г..., посл. изм. ДВ. бр.51 от 1 Юли 2022г.
[4] Правилник за прилагане на закона за регионалното развитие, приет с ПМС № 183 от 04.08.2020 г., обн. ДВ. бр.70 от 7 Август 2020г.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране.

Настоящата актуализация има за цел да осигури възникналата възможност за включването на допълнителни ресурси – средства от програмите за периода 2021-2027 г. или от други национални или донорски проекти и програми, при актуализацията на програмата за реализация могат да бъдат идентифицирани допълнителни проектни идеи, които да бъдат финансирани с допълнителните ресурси. Допълнителни мерки, дейности и проекти/проектни идеи се включват в програмата или приложенията към нея само чрез обосновка на приноса им към постигането на целите и приоритетите на плана при спазване на принципа на интегриран подход.

Чрез настоящата актуализация се осигурява възможността за кандидатстване с проекти по Процедура BG-RRP-8.013 „Екологосъобразна мобилност" с финансиране от механизма за възстановяване и устойчивост.

При настоящата актуализация се правят следните допълнения:

- **Към Приоритет 2. Обновяване и модернизиране на градската среда и инженерно-техническата инфраструктура се обособява Мярка 2.1. Подобряване на достъпността и управление на градската мобилност, Мярка 2.2. Подобряване на свързаността на общината и създаване на функционални връзки и Мярка 2.3. Модернизация и оптимизация на системата за улично осветление, въвеждане на мерки за енергийна ефективност на територията на града и селата, като са допълнени нови проекти и е извършено декомпозиране на съществуващи мерки/проекти/ дейности за постигане на съответствие с условията за устойчива градска мобилност.**

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

ЧАСТ II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2021 – 2027

В част II е представена актуализираната стратегическа рамка за реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Търговище за периода 2021-2027 г., която обхваща и проследява взаимовръзката между формулираните визия, определените стратегически цели на развитието и свързаните с тях приоритети за действие, които е предвидено да бъдат реализирани посредством изпълнението на пакет от мерки и дейности, включващи подготовката, финансирането и изпълнението на конкретни проекти съгласно планираното в програмата за реализация на плана[5].

2.1. Подход за определяне на стратегическата рамка на Община Търговище и осигуряване на съответствието ѝ със стратегически документи от по-високи йерархични нива

Подход при актуализация на стратегическата рамка за развитие на Община Търговище

В процеса на актуализация на стратегическата рамка (визия, цели и приоритети) за развитие на Община Търговище за периода 2021-2027 г., холистично са приложени следните четири подхода:

Стратегически подход – отчитайки Плана за интегрирано развитие на Община Търговище за периода 2021-2027 г. като част от общата система от стратегически документи, установена със законодателните разпоредби и в рамките, както на националната политика за регионално развитие, чрез постигането на интегритет спрямо таргетираното регионално и пространствено развитие на Република България,

[5] Приложение №1 към ПИРО – Програма за реализация на ПИРО на Община Търговище за периода 2021-2027

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

така и в рамките на съответните политики за пространствено европейско и макро-регионално развитие;

Комплексен подход – вземащ предвид при визията, целите и приоритетите за развитие на Общината за периода 2021-2027 г., в своята комплексност, (1) идентифицираните съществени силни страни, възможности и потенциали за развитие на Общината в резултат на проведените секторни анализи на територията и SWOT-анализа; (2) дефинирани цели и приоритети за развитие на Общината в стратегически документи за предходния програмен период, както и документи, попадащи във времевия обхват на ПИРО; (3) осигуряването на съответствие при определянето на целите и приоритетите за развитие на Община Търговище за периода 2021-2027 г. със стратегическата рамка на европейско, макро-регионално, национално, регионално и местно ниво.

Интегриран подход - целите и приоритетите в ПИРО на Община Търговище са съгласувани и предвиждат взаимодействието с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие както на общината като цяло, така и на отделните населени места, секторите (икономика, транспорт, екологична инфраструктура, туризъм, образование, хуманно здравеопазване, социална работа и др.) в съответствие с действащите устройствени планове.

Подход „отдолу-нагоре" – осигуряващ гражданското участие в процеса на формулиране и разработване на местната политика чрез изпълнение на набор от подходящи мерки и действия с оглед гарантиране прилагането на принципа на партньорство и осигуряване прозрачност на процеса по актуализация и реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Търговище.

Чрез прилагането на описания поход на планиране на регионалното, в т.ч. местното развитие на територията на общината и пространственото развитие, взаимната обвързаност и йерархична съподчиненост на системата от документи за стратегическо планиране, чрез използването на съотносими механизми за широко партньорство и координация между органите и институциите, бизнеса и гражданското общество, както и на базата на многофондово финансиране, се предвижда постигането на по-значими ефективност и ефикасност за реализация на дефинираните в ПИРО стратегически цели на местното развитие.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Осигуряване на съответствие със стратегическата рамка на европейско, макро-регионално, национално, регионално и местно ниво

При настоящата актуализация и с оглед осигуряване на съответствие със стратегическите цели и приоритети на европейско, макро-регионално, национално и регионално ниво, са разгледани релевантните стратегически документи, а именно: Европейска политика за сближаване за периода 2021-2027 г., Европейска стратегия за Дунавски регион, Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България[6], Актуализирана национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.[7], Интегрирана стратегия за териториално развитие на Североизточен район[8].

За всеки от изброените стратегически документи обстойно са обследвани заложените цели, приоритети, мерки и интервенции за постигането им, резултатите от които са взети предвид при актуализацията на стратегическата рамка на ПИРО на Община Търговище.

Съответствие с Европейска политика за сближаване за периода 2021- 2027г.

В основата на политиката на сближаване на ЕС за периода 2021-2027 г. продължава да стои насърчаването, от една страна, на икономическото, социалното и териториалното сближаване чрез устойчива конкурентоспособност, научни изследвания и иновации, цифров преход и целите на Европейския зелен пакт и на Европейския стълб на социалните права, от друга. Новото законодателство засилва подкрепата за подготвеността на здравните системи и позволява по-добре да се оползотвори потенциалът на културата и туризма, които са сериозно засегнати от кризата, предизвикана от световната пандемия от коронавирус.

Политиката на сближаване включва подкрепа за работещите и за мерките за справяне с младежката безработица и детската бедност; пълноценно функциониращ

[6] Приет с Решение № 203 на Министерския съвет от 07.04.2022 г.
[7] Приета с Решение № 306 на Министерския съвет от 07 май 2020 г.
[8] Приета с Решение № 898 на Министерския съвет от 16.11.2022 г.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансиранк от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

механизъм за реакция при кризи, за да се осигури възможност за временни мерки за използването на средствата в отговор на извънредни и необичайни обстоятелства. [9]

Фигура 2.1.1. Европейска политика за сближаване за периода 2021- 2027г.

Визията, стратегическите цели и приоритети на ПИРО Търговище са в съответствие с целите на Европейската политика за сближаване (ЕПС) за периода 2021-2027 г. и кореспондират с петте цели на политиката. Те намират пряк израз в дефинираната визия, стратегически цели, приоритети и мерки, които са индикативно обвързани с финансиращите фондове.

Съответствие със Стратегия на Европейския съюз за Дунавски регион

Стратегията на ЕС за Дунавския регион (СЕСДР) е съставена с цел справяне с най-честите предизвикателства, пред които са изправени държавите членки на ЕС и другите държави, разположени в същия географски район, и които следователно се възползват от засиленото сътрудничество, което допринася за постигане на икономическо, социално и териториално сближаване. Разглежданите въпроси не могат да се решават единствено на национално ниво поради техния транснационален и стратегически характер. Стратегията създава синергии и улеснява сътрудничеството и създаването на мрежи между всички заинтересовани страни с цел по-ефективно използване на наличните ресурси. СЕСДР обединява девет държави членки на ЕС (Австрия, България,

[9] Източник: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/qanda_21_3059

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Хърватия, Чехия, Германия, Унгария, Румъния, Словакия и Словения) и пет държави извън ЕС (Босна и Херцеговина, Република Молдова, Черна гора, Сърбия и Украйна).

Фигура 2.1.2. Европейска стратегия за Дунавски регион

Стратегията обхваща четири основни тематични сфери: свързаност, опазване на околната среда, изграждане на просперитет и сигурност, отразени в тематични приоритетни области, координирани съвместно от определени институции в страните от СЕСДР, а именно координатори на приоритетни области.

Територията на Община Търговище попада в обхвата на Дунавския регион в България. Целите и приоритетите на ПИРО на Община Търговище кореспондират с приоритетните области, залегнали в стратегията.

Съответствие с Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България

Основните цели на Плана за възстановяване и устойчивост са да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от пандемията от COVID-19 както и да създаде една по-устойчива, справедлива и успешна икономика. В преследването на тези цели правителството изработи набор от мерки и реформи, които не само да възстановят потенциала за растеж на икономиката, но и да го развият и повишат. Това от своя страна ще позволи в дългосрочен план да бъде постигната стратегическата цел за конвергенция на българската икономика и нивата на доходите със средноевропейските. Същевременно, Планът полага основите за зелена и цифрова

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

трансформация на икономиката в контекста на амбициозните цели на Европейския зелен пакт.

Фигура 2.1.3. Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България

В краткосрочен план правителствената политика е насочена към повишаване на устойчивостта на националната здравна система и смекчаване на социално-икономическите последици чрез мерки за подкрепа на предприятията и заетостта, както и за гарантиране на подходящи безопасни условия на труд с оглед възобновяването на икономическата дейност.

Стратегическата рамка на ПИРО – Търговище кореспондира с четирите стълба и дванадесетте компонента на НПВУ. Съобразявайки се със спецификата на територията и идентифицираните потребности са дефинирани стратегически цели, приоритети и мерки, чрез които се осигурява взаимовръзката с документа.

Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ) е структуриран в четири стълба и дванадесет мерки:

Стълб 1. Иновативна България, целящ повишаването на конкурентоспособността на икономиката и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж чрез мерки в сферата на образованието, цифровите умения, науката, иновациите, технологиите и взаимовръзките между тях.

Стълб 2. Зелена България, с фокус върху устойчивото управление на природните ресурси, позволяващо задоволяване а текущите нужди на икономиката и обществото,

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

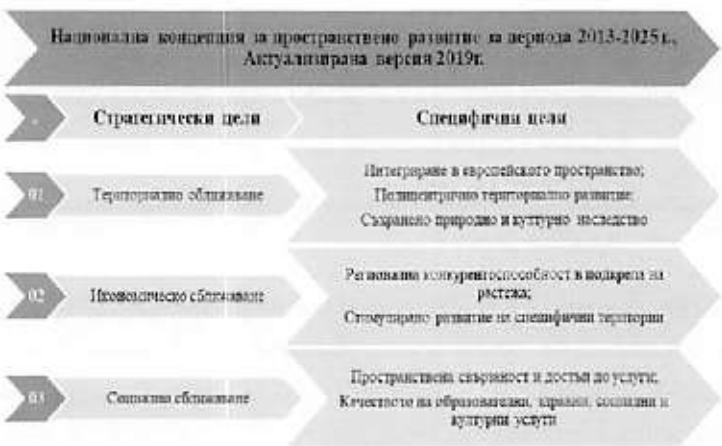
при запазване на екологичната устойчивост, така че тези потребности да могат да продължат да бъдат удовлетворявани и в дългосрочен план.

Стълб 3. Свързана България, акцентиращ върху повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на районите на страната, каквито са подобряване на транспортната и цифровата свързаност, както и насърчаване на местното развитие, стъпвайки на специфичния местен потенциал.

Стълб 4. Справедлива България, с фокус върху хората в неравностойно положение за постигане на по-включващ и по-устойчив растеж и споделен просперитет за всички, както и с акцент върху изграждането на ефективни и отговорни публични институции, чувствителни към нуждите на бизнеса и потребностите на гражданите).

Съответствие с Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., Актуализирана версия 2019г.)

Фигура 2.1.4. Актуализирана национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025 г. е средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики.

Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г., отделя по-голямо внимание на районите от ниво 2, на по-

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

високата степен на управляемост на развитието им чрез целенасочени интегрирани инвестиции, реагирайки в унисон с тенденциите за засилване на регионалното и териториалното измерение на европейските политики. Ролята на НКПР, като основен пространствен документ на България в областта на процесите в територията и секторните политики се запазва, но се осъвременява в контекста на общоевропейското пространствено полицентрично развитие, с акцент върху комплексно, интегрирано планиране и засилена стратегическа ориентация.

АНКПР е основен инструмент за интегрирано планиране и устойчиво пространствено, икономическо и социално развитие. Плановете за интегрирано развитие на общините са в йерархична подчиненост на НКПР. Стратегическата част на ПИРО – Търговище е взаимосвързана с АНКПР.

Пространственото развитие на територията, вкл. зоните за прилагане на интегриран подход са разработени на база АНКПР. Осигурена е взаимната обвързаност между двата документа.

Съответствие с приоритетите и специфичните цели на регионално ниво (Интегрирана стратегия за териториално развитие на Североизточен район)

ИТСР - СИР задава рамка за интегрирано пространствено развитие при отчитане на местния териториален потенциал и принципите за балансирано устойчиво развитие и отразява съвременните тенденции в регионалната политика на Европейския съюз и на страната.

ИТСР – СИР е стратегически документ, който се използва за определяне на приоритетите и зоните за интервенции и за прилагане на интегрирани териториални инвестиции през новия програмен период 2021-2027 г.

Визията за развитие на Североизточен регион е „Отворена към Черно море и света българска територия, съхранила богата история и материална култура, плодородна земя, човешки капитал, развита инфраструктура, туристически имидж и насочила своя специфичен потенциал за постигане на общ икономически напредък и подобрено качество на живота".

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Основните фактори, които са отчетени при формулирането както на визията, така и на стратегическите приоритети за развитие на региона, са:

- ✓ Развитието на конкурентоспособна икономика ще продължи да бъде определящ фактор за развитието на Североизточен регион в плановия период, като се опира на спецификата на региона и на ускорено изграждане на потенциал за технологично обновяване, иновации и дигитализация. Регионалната икономика следва да е в състояние да осигури растеж, заетост и условия за подобрено качество на живот, като в същото време бъде ориентирана към постигане на териториален баланс и смекчаване на вътрешнорегионалните различия.
- ✓ Ключов фактор за интегрираното развитие на региона е съхраняването и оптималното използване на човешкия потенциал чрез подобряване на образованието, повишаване на уменията, осигуряване на равен достъп до качествено здравеопазване и социални услуги и чрез повишаване на общото културното ниво, водещо до формиране на активно, предприемчиво и добре образовано гражданско общество, което има ясна визия и осъзнава своята мисия за развитието на региона.

Фигура 2.1.5. Интегрирана стратегия за териториално развитие на Североизточен район

Тези два фактора на регионалния просперитет ще бъдат съпроводени със засилено внимание към териториалния аспект на развитието и с действия за подобряване на качествата не само на икономическата и социалната среда, но и на материалната жизнена среда в населените места и по цялата територия на региона.

Чрез стратегическата част на ПИРО – Търговище е осигурена свързаност със приоритете и специфични цели на ИТСР – СИР.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

2.2. Визия за развитие на Община Търговище за периода 2021-2027 г.

Визията за развитието на Община Търговище в ПИРО фокусират усилията за ефективно усвояване на сравнителните предимства на общинската територия, като същевременно се предложат ефикасни решения на най-наболелите проблеми на общината и местната общност. Визията за развитие на общината за периода 2021-2027 е формулирана по следния начин:

„Община Търговище – утвърден икономически център, привлекателно място за инвестиции, с качествени услуги за населението и бизнеса, съхранени природа, традиции и културно-историческо наследство".

Визията отразява кратко и ясно перспективите пред регионалното и пространственото развитие на основата на икономическите и социалните фактори. Избраната визия представя действителните потребности на жителите на общината за развитие на ключови икономически и социални сектори, както и тяхното желание за пространствена и естетическа промяна в жизнената среда, водеща до повишаване качеството на живот. Визията очертава стратегическите цели и приоритети на ПИРО на Община Търговище и по този начин осъществява взаимообвързаност и подкрепа на аргументацията за обособяването и приоритизирането на зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие), където предвидените мерки и бъдещите интервенции ще донесат най-голяма възвръщаемост на вложените средства и оптимално устойчиви ползи за обществото.

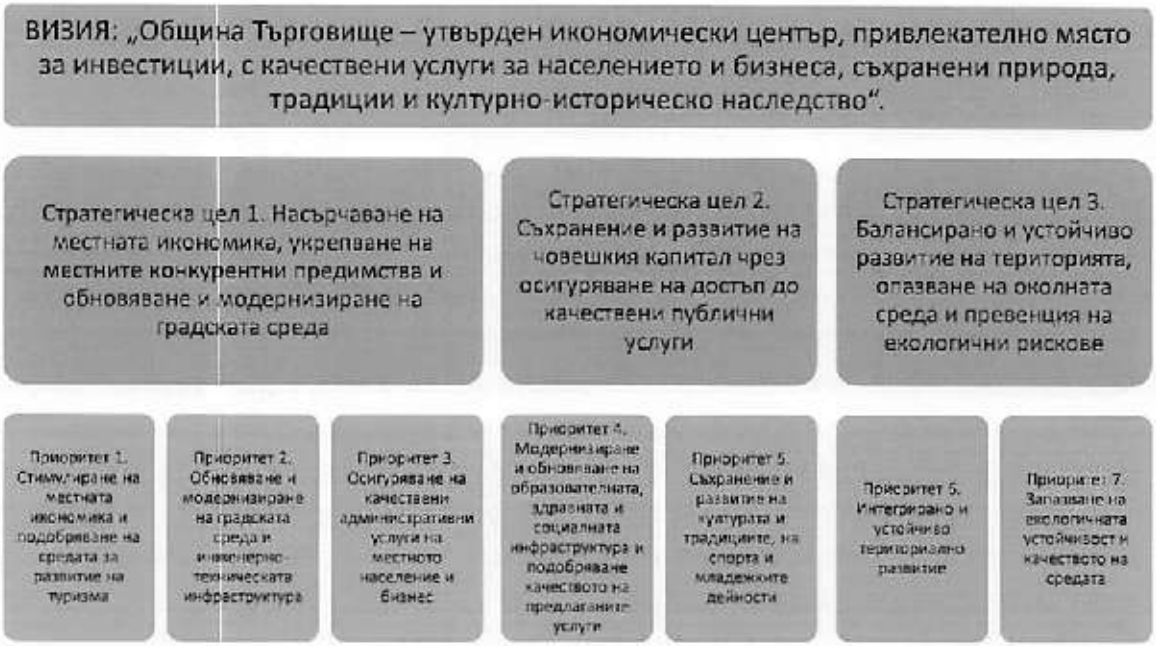
Във визията е заложена прогнозата, че в резултат от прилагането на плана за интегрирано развитие, община Търговище ще стане привлекателно място за живот, с подобрени условия за живот за по-висока степен на икономическо развитие, чрез използването на местните потенциали за решаване на актуалните проблеми на развитието.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общинкте, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

2.3. Стратегически цели и приоритети

Целите и приоритетите на актуализирания ПИРО на Община Търговище са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите и планови документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като са съсредоточени върху решаването на конкретните проблеми на общината.

Фигура 2.3.1. Стратегическа рамка на ПИРО на Община Търговище за периода 2021-2027г.

При актуализация на ПИРО – Търговище е запазена стратегическата рамка, разработена в съответствие с наличните стратегически документи, релевантни на времевия обхват на ПИРО, като е постигната синергия със стратегическата рамка на европейско, макро-регионално, национално, регионално и местно ниво за периода 2021-2027 г.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Стратегическата част на ПИРО е фокусирана и конкретна, ясно показва избраната посока на развитие на общината и сферите, към които приоритетно да бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите. Всяка една от трите стратегически цели съдържа приоритети, които допринасят както до постигане на съответната стратегическа цел, така до осъществяване на визията за развитие. Всеки приоритет отразява спецификата, потенциалите и проблемите на общината и е съобразен с предназначението на ПИРО да бъде инструмент за управление.

Набелязаните приоритетни направления, включени в Програмата за реализация на ПИРО на Община Търговище представляват областите за действие, в които ще се концентрират финансови ресурси и общински инициативи през програмния период. Приоритетите конкретизират стратегически цели и дават направление на всяка една идея за развитието на общината.

Към стратегическите цели в ПИРО са формулирани следните приоритети:

Стратегическа цел 1. Насърчаване на местната икономика, укрепване на местните конкурентни предимства и обновяване и модернизиране на градската среда

Стратегическа цел 1. ще бъде изпълнена чрез изпълнението на 3 приоритета.

Приоритет 1 е насочен към стимулиране и осигуряване на подходяща среда за развитие на местната икономика, с нарочен акцент към подобряване възможностите за развитие на туризма.

Приоритет 2 е фокусиран върху модернизирането на техническата и инженерната инфраструктура с цел привличане на инвестиции и развитие на икономиката, обновяване и поддържане на привлекателна градска среда с цел задържане на младите и хората в трудоспособна възраст.

Приоритет 3 акцентира върху развитието на съвременни и качествени административни услуги за бизнеса и населението, с което ще допринесат за постигане целите на Приоритет 1.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Стратегическа цел 2. Съхранение и развитие на човешкия капитал чрез осигуряване на достъп до качествени публични услуги

Стратегическа цел 2. ще бъде постигната чрез изпълнението на 2 приоритета.

Приоритет 4. е ориентиран към постигане на по-доброто качество на живот чрез осигуряване на инвестиции за обектите на социалната, здравната и образователната инфраструктура, както и продължаване силната местна политика при реализиране на проекти и програми за превенция в областта на здравеопазването, образованието и социалните грижи.

Приоритет 5. е обвързан със съхранение и развитие на културата и традициите, на спорта и младежките дейности чрез създаването на подходяща среда и инфраструктура за развитието на алтернативи за свободното време, чрез пълноценно и ангажирано участие на местната общност.

Ключов фактор за интегрираното развитие на община Търговище е съхраняването и оптималното използване на човешкия потенциал чрез подобряване на образованието, повишаване на уменията, осигуряване на равен достъп до качествено здравеопазване и социални услуги и чрез повишаване на общото културното ниво, водещо до формиране на активно, предприемчиво и добре образовано гражданско общество, което има ясна визия и осъзнава своята мисия за развитието на региона.

Стратегическа цел 3. Балансирано и устойчиво развитие на територията, опазване на околната среда и превенция на екологични рискове

Стратегическа цел 3. ще бъде постигната чрез изпълнението на 2 приоритета.

Приоритет 6. Интегрирано и устойчиво териториално развитие

Приоритет 7. Запазване на екологичната устойчивост и качеството на средата

Балансираното развитие трябва да бъде съчетано със съблюдаване на принципа на устойчиво развитие и намаляване на консумацията на енергия и суровини, развитие на „зелена" и осъществяване на преход към нисковъглеродна икономика. Ще се реализират мерки за подобряване на енергийната инфраструктура и енергийната ефективност. Приоритетни ще останат дейностите по управление на отпадъчните води

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

и повишаването на свързаността на населението с пречиствателни станции за отпадъчни води, при подобряване на технологиите на пречистване и постигане на съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство; мерки за подкрепа за зелена градска инфраструктура и сигурност в обществените пространства; обновяване на квартали/специфични територии с неблагоприятни социално-икономически характеристики; енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради.

За постигането на конкретни резултати по всеки един приоритет е предвиден релевантен комплекс от мерки на тактическо ниво, включващ конкретни интервенции и дейности за постигането им, съотносими към отделни групи проекти/проекти на оперативно ниво. Мерките и интервенциите, по териториален признак, е предвидено да бъдат изпълнени както в обособените Зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие), така и на територията на цялата община. **При актуализация на ПИРО – Търговище е предприето декомпозиране и допълване на планираните мерки.**

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

ЧАСТ III. АКТУАЛИЗИРАНА ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ

Програмата за реализация на ПИРО има за задача да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнението му. Програмата за реализация на Актуализирания документ за изпълнение на ПИРО – Търговище има оперативен характер и конкретизира начина, мерките и приложимите интервенции за постигане на набелязаните стратегически цели за развитие на територията. Осигурена е вътрешна и външна съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, в т. ч. финансовата и институционална подкрепа за изпълнение на плана. Чрез програмата се онагледяват съответните проекти и инициативи, финансовите ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а оттук и на ПИРО, действията за осигуряване на комуникация, информация и публичност при осъществяването на мерките и проектите, включени в програмата.

Обосновка за включване на мерки за екологосъобразна и устойчива градска мобилност:

Основни направления на градската мобилност

НЕМОТОРИЗИРАН ТРАНСПОРТ

- **Пешеходно движение**

В централната градска част на Търговище е обособена пешеходна зона, с пълна забрана на движението на МПС, която е заключена между участъците на ул. „Васил Левски" от ул. „Кюстеджа" до бул. „Митрополит Андрей", по ул. „Петко Рачев Славейков" от ул. „Преслав" до ул. „Ст. Караджа" и по ул. „Цар Симеон" от ул. „ Епископ

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Софроний" до ул. „Христо Ботев". Това е едно от приятните места които привличат пешеходното движение с наличието на много обществени сгради и търговски обекти.

На много места в града са извършени основни ремонти на тротоарни площи и скосяване на тротоари. Маркирани са множество пешеходни пътеки и са изградени изкуствени неравности за ограничаване на скоростта на автомобилния трафик и повишаване безопасността на пешеходците.

Като един от основните проблеми на пешеходното движение, който засяга и безопасността на пешеходците, може да се посочи лошата инфраструктура. При изграждане на нови тротоари и/или реконструкция на съществуващи, проектирането и строителство следва да се съобразят с изискванията за осигуряване на достъпна среда в урбанизираните територии и навсякъде където е възможно и необходимо да се предвидят антипаркинг стълбчета.

Независимо от положените усилия, все още има на много участъци, в които тротоарните площи са в много лошо състояние. Незадоволителното състояние на част от тротоарната инфраструктура и липсата на осветление при някои пешеходни пътеки са обективно съществуващи проблеми, на които може да се повлияе пряко, чрез извършване на необходимите строителни дейности.

Велосипедно движение

Град Търговище е от градовете, стартиращи в изготвянето на стратегии и провеждането на политики за насърчаване и развитие на велосипедното движение. Предизвикателствата са огромни - малко велосипедисти, почти никаква инфраструктура, липса на култура и навици за велосипедното движение. За да се обърне тенденцията, трябва правилен подход насочен към конкретните нужди, притеснения и нагласи на хората.

През последните пет години са изпълнени два броя велоалеи: по бул. „Трайко Китанчев" – от ул. „Цар Освободител" до ул. „Трети март" и по улици „Уилям Гладстоун" и „Велико Търново". Ремонтирана е част от велоалеята до „Момина чешма" с дължина 2 км. Изпълнените велосиледни алеи в град Търговище са недостатъчни, което е предпоставка за използване на уличното платно или тротоарите от

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

велосипедистите. Това състояние води до увеличаване на ПТП в града. За целта е необходимо да се проектират и обособят нови вело трасета по главните улици. Има потенциал велосипедното движение в град Търговище да достигне ниво 5-10% от пътуванията, които в момента се осъществяват предимно с автомобили, за които проблем е паркирането в значителна част от централната градска територия да се извършват с велосипеди.

Има изготвен проект за изграждане на велосипедна инфраструктура - Велоалея на ул. „Цар Освободител" в гр. Търговище в участъка от светофарно кръстовище с ул. „Трети март" до път I-4околовръстен път на гр. Търговище. Булевард „Цар Освободител" е основна комуникационна артерия за гр. Търговище и входяща улица от посока София.

Велосипедното движение е необходимо да бъде решено като цялостна система в плана на комуникационно-транспортната система. Основните и най-натоварените направления на велосипедното движение да се осигуряват посредством самостоятелни велосипедни алеи, пространствено отделени от първостепенната улична мрежа.

Предлагаме да се проектират и изградят нови велосипедните трасета както следва :

1. Главни велосипедни трасета по основните направления посочени в схемата на велосипедното движение с приблизителна дължина от 9000 м.

2. Второстепенни велосипедки трасета по главните направления посочени в схемата на велосипедното движение с приблизителна дължина 8000 м.

3. Велоалеята по бул. „Трайко Китанчев" да се продължи до ул. „Александър Стамболийски". Също така велоалеята до „Момина чешма" да се продължи до местността „Парка". Да се предвиди велоалея и при предстоящата реконструкция на бул. „Митрополит Андрей" – ново платно по левия бряг на р. Врана.

Така предложените нови трасета с обща дължина от 17 000 метра ще покрият пропорционално територията на града и ще са една добра предпоставка за реклама на използването на велосипедите като най – бърз и евтин начин за придвижване в града.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

ОБЩЕСТВЕН ТРАНСПОРТ

Обществен градски транспорт

Общественият градски транспорт (ОГТ) в град Търговище се осъществява от частни превозвачи, като града се обслужва от 5 вътрешни автобусни линии **(осъществявани съвместно с междуградските превози), които се изпълняват целогодишно всеки ден при следните маршрути,** по утвърдена общинска транспортна схема от община Търговище: [10]:

1) Линия № 3 с маршрут: ЖП гара – бул. „29 януари" – ул. „Васил Левски" – ул. „Гладстон" –ул. „Хаджи Димитър" – бул. „Митрополит Андрей" – ул. „Трети март" – бул. „Трайко Китанчев" – Болница – бул. „Александър Стамболийски" – Запад 3 – Хан Крум – Въбел 1 – Въбел 2 – Въбел 3 / спирката на СБА /. Дължина на маршрута в двете посоки – 16,2 км в т. ч. в града 16,2 км.

2) Линия №4 с маршрут: ЖП гара – бул. „29-ти януари" – ул. „Васил Левски" – ул. „Кюстенджа" – ул. – „Паисий" – бул. „Митрополит Андрей" – бул. „Александър Стамболийски" – бул. „Трайко Китанчев" – кв. „Запад 2" – Канала – КАТ – Язовира – Момина чешма – Ягода – Парка. Дължина на маршрута – 12 км, в т.ч. в града 7 км.

3) Линия №6 с Маршрут: сп. Болницата – бул. „Трайко Китанчев" – ул. „Трети март" – ул. „Паисий" – ул. „Кюстенджа" – ул. „Васил Левски" - ул. „Скопие" – кв. Бряг. Дължина на маршрута – 9,5 км, в т.ч. в града 9,5 км.

4) Линия № 10 с маршрут: ЖП гара – бул. „29-ти януари" – ул. „Васил Левски" – ул. „Гладстон" – ул. „Хаджи Димитър" – ул. „Даме Груев" – бул. „Митрополит Андрей" – ул. „Трети март" – кв. „Запад 2" – Болницата - бул. „Трайко Китанчев" – бул. „Александър Стамболийски" – кв. „Запад 3". Дължина на маршрута в двете посоки – 12,8 км, в т. ч. в града 12,8 км

5) Линия №11 с маршрут: Запад 3 – Болницата – ул. „Трети март" – ул. „Паисий" - ул. „Кюстенджа" – Гробищен парк. Дължина на маршрута в двете посоки: 12 км., в. т. ч. в града 12 км.

[10]https://targovishte.bg/wps/wcm/connect/targovishte.bg1005/297d79af-682f-4c28-8840-c068fb445022/pril_ObS_329_14062023.pdf?MOD=AJPERES

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Интервалите на движение на обществения транспорт са значителни. Маршрутите на линии на градския транспорт се припокриват до голяма степен, а части от града не са покрити въобще с градски транспорт. Достъпът до услугите за обществен превоз също е лимитиран поради разписанията, които не покриват значителна част от деня.

Наложителни са мерки по подобряването на системата на градския транспорт във всички нейни аспекти и насърчаване на ползването му като една от формите на устойчива градска мобилност.

МЕЖДУГРАДСКИ ТРАНСПОРТ

- **Железопътен транспорт**

На територията на град Търговище има една железопътна гара, разположена в квартал „Индустриална зона", на улица „29–ти януари". Разположена е на железопътна линия 1-ва категория София - Горна Оряховица - Варна с дължина 39,539 км и с граници км 368+500 до км 410+039. Ж.п. линията в участъка е двойна и електрифицирана. **На гарата спират бързи, пътнически и експресни влакове.** ЖП гарата на територията на град Търговище се очертава като специализирана: товарна гара, като част от транспортен район за обслужване на града; гара Търговище, като предимно пътнически терминал; запазване на ж.п. линията с оглед нейната функция на стимулатор за развитие на стопанските дейности, както и като опция за функционирането ѝ като локален транспорт за ежедневни трудови и културно-битови пътувания в границата на общината и в съседните общини.

По протежение на ж.п. линията има следните гари и спирки на територията на общината:

- На км 371+130 жп спирка Голямо ново;
- На км 374+989 жп гара Дралфа;
- На км 379+520 жп спирка Подгорица;
- На км 384+312 жп спирка Здравец;

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

- На км 388+902 жп спирка Въбел;
- На км 391+035 жп гара Търговище;
- На км 399+415 жп спирка Васил Левски;
- На км 402+775 жп спирка Ловец;
- На км 408+547 жп разделен пост Надарево.

Техническото състояние на железопътните съоръжения е добро и гарантира заложените в графика скорости на движение на влаковете. Габаритът на натоварване съгласно инструкцията за натоварване и превозване на негабаритни и тежки товари е „GB". Има нужда от обновяване и ремонт на железопътните гари и спирки, което ще позволи използването на жп транспорта и за трудови пътувания както в рамките на общината, така и към населени места в съседни общини.

- **Автотранспорт**

На територията на град Търговище има автогара, от която се изпълняват междуселищните превози по автобусните линии утвърдени в общинската транспортна схема.

Обслужват се следните **междуселищни линии**[11]:

- Търговище – Драганoвец;
- Търговище – Росина – Кошничари ;
- Търговище – Кралево;
- Търговище – Миладиновци;
- Търговище – Ловец – Надарево;
- Търговище – Дългач;
- Търговище – Овчарово;
- Търговище – Пайдушко – Търговище;
- Търговище – Пайдушко;

[11] Източник: https://targovishte.bg/wps/wcm/connect/targovishte.bg1005/2be2db7a-0701-445d-896c-ed48f0402c13/%D0%9C%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D1%83%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%89%D0%BD%D0%B8+%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%81%D0%BD%D0%B8+%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D0%B8.pdf?MOD=AJPERES&CVID=nwqOto9

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

- Търговище – Твърдинци;
- Търговище – Бряг – Съединение;
- Търговище – Буховци;
- Търговище – Здравец;
- Търговище – Момино;
- Търговище – Попово;
- Търговище – Омуртаг;
- Варна – Търговище;

- **Улична мрежа и автомобилно движение**

Общата дължина на уличната мрежа в гр. Търговище е 65,970 км. Първостепенните улици на гр. Търговище са обща дължина 29 240 км, от които 14 060 км са трети клас (48.0 %) и 15 180 км са четвърти клас (52.0 %). В град Търговище няма улици от първи и втори клас.

През последните години са положени усилия за подобряване състоянието на уличната мрежа. В централната градска част по-голямата част от уличната мрежа е в добро състояние, както и тротоарите, като са направени и скосявания за по-лесно преминаване на колички и велосипеди.

Извън централната част на града уличната мрежа е амортизирана и се нуждае от ремонт, като е необходимо приоритизиране на участъците от уличната мрежа с нарушено качество на настилките и поетапното им включване в капиталовите програми на общината. В тази връзка, следва да бъде търсено и финансиране от Европейските структурни и инвестиционни фондове при такава възможност.

Общинската администрация полага непрекъснати усилия по рехабилитацията на уличната мрежа, като през 2022 г. са извършени ремонти на общо 28 улици. Асфалтирани са 16 улици в Търговище: „Граф Игнатиев"; „Тетевенска", две обслужващи улици и паркинга до езерото „Борово око"; „Копривщица" (от бул. „Трайко Китанчев" до ул. „Васил Петлешков"); „Девня"; „Поленца"; „Чепино" и прилежащи паркинги с изхода към ул. „Ст. Караджа"; „Здравец", „Куманово" (ул. „Васил Петлешков" до II СУ); обслужващи улици в кв. „Запад" 1 към блокове №15-19, 24-21, 23; „Бяло море";

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

обслужваща улица в квартал „Запад" 2 до бл. № 37; ул. „Поп Сава Катрафилов" (от ул. „Спиридон Грамадов" до ул. „Екзарх Йосиф").

Но като цяло участъци от уличната мрежа част от маршрута на обществения градски транспорт се нуждаят от рехабилитация. Особеност на град Търговище е, че през града преминава река Врана, включително и през централната му част, което му придава характерен облик и съответно изисква организация по преминаването над реката чрез мостове за преминаване на автомобили и пешеходци, които като част от уличната мрежа се нуждаят от рехабилитация и реновиране, тъй като настоящото им състояние не е добро, което възпрепятства добрата свързаност и достъпност на различните части от града.

- **Автомобилно движение и моторизация**

През последните години, регистрираните в Търговище автомобили нарастват. Степента на моторизация за последните 10 години се е увеличила минимум с 10 пункта. В Търговище няма първостепенна улична мрежа, която да отговаря на достигнатата степен на моторизация - лилсват едки от най - съществените участъци от ПУМ , които биха отговорили на потребностите на нарасналата интензивност на движението. Въведено е еднопосочно движение по улиците „Сливница", „Петра" и „Стефан Куцаров". При обследване на основните кръстовища на първостепенната улична мрежа е видно че липсват кръстовища на две нива или кръгови кръстовища, което е основната причина за задръстванията в пиковите часове на движение.

Община Търговище има разработен проект на Генерален план за организация на движението. В него са предложени промени с оглед подобряване организацията на движението в централната градска:

- След изграждането на ново пътно платно на бул. „Митрополит Андрей" по левия бряг на р. Врана същото да се сигнализира като еднопосочна улица , като в обратната посока се ползва ул. „Г.С. Раковски".
- ул. „Кубрат" е връзката между двете зони в града и е с много интензивно движение. Ширината на настилката 5.0 м. Целесъобразно е да бъде уширена максимално и да бъде обозначена като еднопосочна улица, за да се избегне проблемният ляв завой в кръстовището с бул. „Митрополит Андрей".

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Претоварването на участъци от съществуващата мрежа води до прогресивно увреждане на настилките, нарушаване на конструкцията им, а това води до основни ремонти, които са свързани с многократно по-големи инвестиции за поддържане на уличната мрежа, в това число и увеличаване на авариите на линейните подземни проводи, елементи на техническата инфраструктура.

Първостепенната улична мрежа и РПМ на територията на град Търговище, ориентирани посока Запад - Изток се явява първостепенна по значение. В това направление се извършват кореспонденциите свързани основно със стопанската дейност на град Търговище. Посока Юг - Север - кореспонденциите в това направление са основно с промишлените предприятия. В целия северо - западен район на града, няма реализирани комуникации или съществуващите са в незадоволително състояние. Районът се обслужва от съществуващите тесни улички, които нито като конфигурация, нито като транспортно-технически параметри, нито като връзки с главната мрежа могат да осигурят ефективно обслужване на зоната, както с товарен, така и с масов обществен пътнически транспорт.

Отсъства, отговаряща на процесите на активна урбанизация, улична-пътна мрежа в най-северните и най- южните части на територията на общината Изчерпана пропускателна способност на съществуващи трасета.

Автомобилният транспорт има по-слабо влияние върху качеството на атмосферния въздух (КАВ) сравнено с битовото отопление (в града), въпреки, че този тип замърсяване е с целогодишен характер. Замърсяването с прах и ФПЧ10 е пряк резултат от незадоволителното състояние на пътните настилки, което води до натрупването на пътен нанос и вторично разпрашаване. Суспендираният **прах от пътните платна представлява повече от 95% от общите емисии на ФПЧ10 от автотранспорта**, докато останалите 5% са свързани с горивните процеси в двигателя и механичното триене на автомобилните гуми в пътните платна.

Концепцията за устойчива градска мобилност включва и екологичните аспекти свързани с транспорта, затова е необходимо изграждане на зарядни станции както за електро автомобили, така и за обществения транспорт.

Община Търговище предвижда нови усилия за **насърчаване на екологичния транспорт**, като се планира монтиране на още два броя зарядни станции за

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

електромобили. Тези усилия ще обхванат и **системата на обществения градски транспорт.**

Паркиране

Една от основните форми на придвижване в града е чрез автомобил, **паркирането е един от основните проблеми свързани с мобилността в града.** Затрудняване на движението се получава поради множеството паркирали МПС в активните платна на уличната мрежа, което води до предпоставки за възникване на ПТП. Най-осезателен е проблемът в централната градска част. 30 % от всички налични коли домуват в лични гаражи и паркинги, 10 % в обществени паркинги и 60 % по улиците.[12]

Общината активно работи по разрешаването на проблемите свързани с паркирането, като в централната част са създадени паркинги за платено почасово и абонаментно паркиране. Техническото обслужване на паркингите за платено почасово и абонаментно паркиране се извършва от Общинско предприятие „Социални и охранителни дейности". В периода 2017-2022 г. в гр. Търговище са изградени 2 бр. обществени паркинга с 80 паркоместа и едно светофарно кръстовище на ул. 3-ти март и бул. Трайко Китанчев.

Интелигентни транспортни системи

В града има изградена инфраструктура за видеонаблюдение, която има функционалност за засичане на скоростта и разпознаване на регистрационни номера на автомобили. Липсват обаче други интелигентни информационни системи, като такива за ползвателите е пътни превозни средства и градски транспорт, както и на интегрирани (телематични) системи за управление на трафика и паркирането. Община Търговище има потенциал и възможност за внедряване и управление на нови ИТ системи и надграждане на съществуващите.

[12] Генерален план за организация на движението на територията на град Търговище

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Управление на мобилността

Община Търговище няма разработен План за управление на градската мобилност и е необходимо разработването на този стратегически документ. Освен стратегическо планиране са необходими и функционални планове по отношение мобилността в града

Вж. Приложение №1 Програма за реализация на ПИРО на Община Търговище за периода 2021-2027 г.: описание на предвидените мерки и дейности (актуализирана)

ЧАСТ IV. ПРИЛОЖЕНИЯ

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Приложение 1. Програма за реализация на ПИРО на община Търговище за периода 2021-2027 г.: описание на предвидените мерки и дейности (актуализирана)

Приоритет	Мярка	Дейности/ проектни идеи*	Кратко описание	Териториално измерение на интервенцията (ТИ)	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината, отговорно за реализация на мярката)
Приоритет 2 Обновяване и модернизиране на градската среда и инженерно-техническата инфраструктура								
	Мярка 2.1. Подобряване на достъпността и управление на устойчива градската мобилност							
			Проект в партньорство с Община Шумен, за община Търговище са предвидени следните дейности:	Градски ЗВ	6 000		2023-2027	Община Търговище, Община Шумен
		2.1.1. Проект за екологосъобразна мобилност	Осветяване и сигнализация на 4бр. пешеходни пътеки намиращи се на бул."Митрополит Андрей"/ в района на пешеходен мост над р.Врана /, ул. „Кюстенджа / в района на кръстовището с ул„Стефан Караджа"/ и ул. „Лански" / в района на кръстовището с ул. „Капитан Дандуков" и ул. „Петко Р.Славейков"/ в гр.Търговище;			процедура BG-RRP-8.013 „Екологосъобразна мобилност" с финансиране от Механизма за възстановяване и устойчивост		
			Изграждане на велосипедна инфраструктура – Велоалея на ул."Цар Освободител" в гр. Търговище в участъка от светофарно кръстовище с ул. Трети март до път I-4/околовръстен път на гр. Търговище"					
		2.1.2. Разработване на План за управление на градската мобилност	Разработване на План за устойчива градска мобилност (ПУГМ) на град Търговище с дългосрочен хоризонт до 2040 г., съгласно новите изисквания за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие, политиките на ЕС, свързани с устойчивата градска мобилност.	Градски ЗВ	30	ПРР/ИТИ	2023-2027	Община Търговище
		2.1.3. Насърчаване навлизането на нисковемисионни превозни средства	Изграждане на зарядни станции за бързо зареждане за превозните средства на обществения транспорт; Закупуване на нови нулево емисионни автобуси за междуселищния обществен транспорт - Модернизиране	Градски ЗВ	10 000	НПВУ, ПРР, ПОС, общински бюджет	2024-2027	Община Търговище, Община Шумен

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Приоритет	Мерки	Дейности/проекти към*	Кратко описание	Териториална област за прилагане на интегрирани подходи (ИТИ)	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорна за реализация на дейността
		и изграждане на свързаната с тях инфраструктура;	на междуселищния транспорт (електробуси) етап 2 – в партньорство с Община Шумен.					
		2.1.4. Подобряване на устойчивостта на градската и междуселищната мобилност	Транспортна инфраструктура, вкл. улици и съоръжения във връзка с развитието на интегрирана система за обществен транспорт - изграждане на нови улици. Подобряване на връзките между градски, междуградски автобусен, изграждане на обществени паркинги; Изграждане на зарядни станции за електромобили;	Цялата територия	8 000	НПВУ, ПРР, ПОС; ФИ; Общински/държавен бюджет; частни инвестиции	2024-2027	Община Търговище
		2.1.5. Създаване на условия за устойчиви и алтернативни на придвижване	Развитие на велосипедна и пешеходна мрежа: Изграждане на пешеходна зона - Етап II;	Цялата територия	5 000	НПВУ, ПРР, ПОС; ФИ; Общински/държавен бюджет	2024-2027	Община Търговище
		2.1.6. Инвестиции в инфраструктура и оборудване, въвеждане на интелигентни транспортни системи и др. мерки за дигитализация на транспорта	Въвеждане на интелигентни цифрови решения и интелигентни транспортни системи: Интегрирана система за управление на транспорта - градски и междуселищен обществен транспорт; Система за контрол и управление на обществения транспорт - Център за видеонаблюдение на трафика; монтиране на информационни електронни табла по спирките; въвеждане на система за видеонаблюдение на кръстовища; Инсталиране на „умни светофари" и пилотно въвеждане на мярка „Зелена вълна" за автомобили със специален режим на движение	Градски зв	7 000	НПВУ, ПРР, ПЗ; ФИ, Общински/държавен бюджет;	2024-2027	Община Търговище/ партньори; частни субекти

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.008-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Приоритет	Мярка	Дейност/ проектна мярка*	Кратко описание	Територия/зона за въздействие на интервенцията (NUTS)	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
		2.1.7. Реализиране на безопасна и справедлива мобилност за всички	Инфраструктурни мерки за безопасна градска мобилност - Изграждане на безопасна пешеходни пътеки (повишени и осветени); Интервенции за достъпна физическа среда по спирки на градския транспорт;	Градски ЗВ	3 000	ИПБУ, ПРР, ПГ2; ФИ, Общински/държавен бюджет;	2024-2027	Община Търговище
		Мярка 2.2. Подобряване на свързаността на общината и създаване на функционални връзки						
		2.2.1. Подобряване на пътищата, пътните връзки и транспортното обслужване между град Търговище и селата	Група проекти за подобряване на транспортните връзки между населените места и общинския център. Проектиране и изграждане и/или рехабилитация на пътни отсечки, част от общинската пътна мрежа, вкл. спирки на междуградски транспорт и др.	Зона за въздействие за транспорт и инфраструктура	18 000	Общински и държавен бюджет, средства от ЕС, национални програми, частни инвестиции	2027	Община Търговище
		2.2.2. Подобряването на територията на пътни отсечки, подобряващи градско-селските връзки и насърчаващи трудовата мобилност	Осигуряване свързаност и достъпност на населението от по малките населени места, като се комбинират с мерки, свързани с икономическа зона, туристическите атракции, образование, здравеопазване и социалните услуги	Цялата територия	4 000	ПРР, собствени/заемни средства, вкл. финансови инструменти, средства от други източници	2024-2027	Община Търговище/Заинтер есовани страни
		2.2.3. Рехабилитация на улична мрежа, вкл.	Група проекти насочени към подобряване на уличната мрежа. Рехабилитация на уличната мрежа на територията на общината, вкл. зелени пространства, алеи,	Зона за въздействие за	10 000	Общински и държавен бюджет, средства от ЕС, национални програми,	2027	Община Търговище

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Приоритет*	Мярка	Дейности/ проектни идеи*	Кратко описание	Териториално въздействие на интервенцията (ТВИ)	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок на изпълнение	Административна структура (звено в общината, отговорно за реализация на мярката)
		обезпечаване със зелени пространства, алеи, тротоари и съпътстваща инфраструктура в малките населените места	тротоари и съпътстваща инфраструктура	транспорт и инфраструктура		частни инвестиции		
Мярка 2.3. Модернизация и оптимизация на системата за улично осветление, въвеждане на мерки за енергийна ефективност на територията на града и селата								
		Група проекти за оптимизация и модернизация на уличното осветление	Изграждане на улично осветление на територията на града и населените места, вкл. въвеждане на технологии за енергийна ефективност и управление	Зона за въздействие за транспорт и инфраструктура	6 000	Общински и държавен бюджет, средства от ЕС, национални програми, частни инвестиции	2027	Община Търговище

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско еднакване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Съгласно Решение №19 по Протокол №56/26.09.2025г.